

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Administracji Publicznej

KAP.410.005.06.2021

Pan
Jerzy Żukowski
Starosta Powiatu Wyszowskiego

Starostwo Powiatowe w Wyszowie
Al. Róż 2
07-200 Wyszków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/006 – Finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Wyszkanie 07-200 Wyszaków, Al. Róż 2
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jerzy Żukowski, Starosta Powiatu Wyszakowskiego, od 23 listopada 2018 r. do chwili obecnej. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił: Bogdan Pągowski, Starosta Powiatu Wyszakowskiego, od 28 listopada 2014 r. do 23 listopada 2018 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 2)</p>
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie przez jednostki samorządu terytorialnego warunków do realizacji zadań oświatowych.2. Finansowanie zadań oświatowych.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2021 r. z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Administracji Publicznej
Kontroler	Marek Bieńkowski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr KAP/65/2021 z 1 września 2021 r. <p style="text-align: right;">(akta kontroli str. 1)</p>

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Powiat Wyszkowski (dalej: Powiat) zapewniał warunki do realizacji zadań oświatowych szkołom i placówkom oświatowym, dla których był organem prowadzącym. Dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej zaplanowane w budżecie Powiatu były zgodne z informacjami otrzymywanymi od ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Środki otrzymane z części oświatowej subwencji ogólnej (wraz z rezerwą) Powiat przeznaczył wyłącznie na zadania oświatowe. Poddane badaniu dotacje otrzymane z budżetu państwa Powiat prawidłowo rozliczył i wykorzystał zgodnie z przeznaczeniem. Ponadto prawidłowo udzielił i zatwierdził rozliczenie badanych dotacji przyznawanych szkołom i placówkom niepublicznym. Zarząd Powiatu terminowo przekazywał Radzie Powiatu informacje o stanie realizacji zadań oświatowych. Komisja Edukacji, Kultury i Sportu Rady Powiatu w Wyszкові corocznie analizowała wyniki sprawdzianów i egzaminów w szkołach prowadzonych przez Powiat, w wyniku czego zorganizowano dla uczniów m.in. zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze. W latach 2019–2020³ Powiat terminowo wypełniał obowiązek weryfikacji i potwierdzenia danych zgromadzonych w Systemie Informacji Oświatowej (dalej: SIO), dotyczących liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli. W szkołach, dla których Powiat był organem prowadzącym, realizowane były dodatkowe zajęcia edukacyjne finansowane ze środków Unii Europejskiej, jak również z subwencji i ze środków własnych. W czasie nauki zdalnej, wprowadzonej w związku z epidemią COVID-19, Powiat w porozumieniu z dyrektorami szkół monitorował problem wyłączenia cyfrowego dzieci i młodzieży oraz dokonywał zakupu sprzętu do zdalnego nauczania.

Stwierdzone nieprawidłowości polegały na:

- niezapewnieniu w budżecie Powiatu na 2018 r. środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w wysokości 0,8% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli, co było niezgodne z art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁴;
- nieplanowaniu, w okresie objętym kontrolą, środków na stypendia dla uczniów za wyniki w nauce lub osiągnięcia sportowe, pomimo takiego obowiązku wynikającego z art. 90b ust. 1 i art. 90c ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵; w związku z art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych⁶.

Nieprawidłowości te nie wpłynęły w istotny sposób na realizację i finansowanie zadań oświatowych w Powiecie.

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną, jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Badanie w zakresie SIO dotyczyło lat 2019-2020.

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 1762.

⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 1915.

⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 1930.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie przez jednostkę samorządu terytorialnego warunków do realizacji zadań oświatowych

1.1 W Powiecie nie została powołana rada oświatowa, o której mowa w art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe⁸. Działała natomiast

Komisja Edukacji, Kultury i Sportu⁹, która opiniowała wszystkie projekty uchwał Rady Powiatu w zakresie edukacji.

(akta kontroli str. 26)

1.2 Zarząd Powiatu przekazywał Radzie informacje o stanie realizacji zadań oświatowych¹⁰ w terminach określonych w art. 11 ust. 7 ustawy Prawo oświatowe.

(akta kontroli str. 28, 63)

1.3 W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2021 r. Powiat był organem prowadzącym dla sześciu szkół i jednej placówki oświatowej¹¹. Struktura prowadzonych szkół i placówek oświatowych na przestrzeni kontrolowanego okresu ulegała niżej opisanym zmianom i przekształceniom:

- Zespół Szkół Nr 1 im. Marii Skłodowskiej–Curie w Wyszkanie, w skład, którego wchodziło: II Liceum Ogólnokształcące, Technikum Nr 1, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1 – następnie w wyniku reformy Branżowa Szkoła I stopnia;
- Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik” (CEZIU) w Wyszkanie, w skład, którego wchodziło: III Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika, Technikum Nr 2 im. Mikołaja Kopernika, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2 im. Mikołaja Kopernika (a następnie w wyniku reformy – Branżowa Szkoła I stopnia), Centrum Kształcenia Praktycznego z Ośrodkiem Doskonalenia Zawodowego (od 1 września 2019 r. przekształcone w Centrum Kształcenia Zawodowego w CEZIU Kopernik w Wyszkanie), Szkolne Schronisko Młodzieżowe „Jowisz” w Wyszkanie, Branżowa Szkoła II stopnia utworzona w 2020 r. (z powodu braku chętnych dotychczas nie dokonała naboru), Szkoła Policealna w Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik” (szkoła pomimo prowadzonego naboru, dotychczas nie pozyskała wystarczającej liczby uczniów, aby rozpocząć działalność);
- Zespół Szkół w Długosiodle, w skład, którego wchodziła: Zasadnicza Szkoła Zawodowa (a następnie w wyniku reformy – Branżowa Szkoła I stopnia), Szkoła Policealna dla Dorosłych (w sierpniu 2018 r. szkołę ukończyli ostatni absolwenci, na rok szkolny 2018/2019 nie przeprowadzono skutecznego naboru), Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych (w sierpniu 2020 r. ukończyli je ostatni absolwenci, od września 2021 r. nie było chętnych do podjęcia nauki);
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Marii Konopnickiej w Wyszkanie, w skład, którego wchodziła: Szkoła Podstawowa Specjalna w Wyszkanie wraz z dwoma filiami (Szkoła Filialna Szkoły Podstawowej Specjalnej z siedzibą

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana, jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 1082, ze zm.

⁹ Uchwała Nr II/10/2018 Rady Powiatu w Wyszkanie z dnia 30 listopada 2018 r. w sprawie wyboru Komisji Edukacji, Kultury i Sportu.

¹⁰ Protokoły z posiedzeń Zarządu Powiatu Wyszkańskiego w dniach: 10 października 2017 r. (protokół Nr 160/2017, pkt 21), 2 października 2018 r. (protokół Nr 213/2018, pkt 8), 15 października 2019 r. (protokół Nr 52/2019, pkt 7), 13 października 2020 r. (protokół Nr 113/2020, pkt 6).

¹¹ Uchwała Nr XX/141//2016 Rady Powiatu w Wyszkanie z dnia 30 marca 2016 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół ponadgimnazjalnych oraz szkół specjalnych prowadzonych przez Powiat Wyszkański oraz inne organy prowadzące.

w DPS dla Dzieci w Niegowie, Szkoła Filialna Szkoły Podstawowej Specjalnej z siedzibą w DPS dla Dzieci w Gaju), Gimnazjum Specjalne w Wyszkanie – następnie włączone w struktury Szkoły Podstawowej Specjalnej w związku z reformą szkolnictwa, Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy w Wyszkanie, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna w Wyszkanie – następnie w wyniku reformy Branżowa Szkoła I stopnia;

- I Liceum Ogólnokształcące im. C.K. Norwida w Wyszkanie (szkoła z internatem);
- Zespół Szkół Specjalnych w Brańszczyku, w skład, którego wchodziły: Szkoła Podstawowa Specjalna (z oddziałami przedszkolnymi dla dzieci autystycznych), Gimnazjum Specjalne w Brańszczyku, następnie włączone w struktury Szkoły Podstawowej Specjalnej w związku z reformą szkolnictwa, Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy w Brańszczyku;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wyszkanie.

(akta kontroli str. 29–47, 63)

1.4. W okresie objętym kontrolą Powiat nie realizował dodatkowych zadań oświatowych niebędących jego zadaniami własnymi.

(akta kontroli str. 48, 68)

1.5 W okresie od 1 stycznia 2017 r. do 30 września 2021 r. Powiat był organem rejestrującym¹² dla 11 szkół, które były zarejestrowane przed 2017 r., za wyjątkiem Liceum Ogólnokształcącego CN-B w Wyszkanie, któremu wydano zaświadczenie o zarejestrowaniu w 2021 r. Ponadto, Powiat był organem rejestrującym dla dwóch placówek oświatowych: Ośrodka Wychowawczego Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Brańszczyku¹³ oraz Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego w Wyszkanie¹⁴.

(akta kontroli str. 49–64)

1.6 W okresie objętym kontrolą w szkołach, dla których Powiat był organem prowadzącym, średnia liczba uczniów/wychowanków oraz średnia liczba uczniów na oddział wynosiła:

- w dwóch szkołach podstawowych specjalnych (łącznie z filiami) średnia liczba uczniów/wychowanków wynosiła w 2017 r. – 123, w 2018 r. – 148, w 2019 r. – 174, w 2020 r. – 163, a w 2021 r. (do 30 września) – 166, natomiast średnia liczba uczniów na oddział wynosiła 4,24;
- w dwóch gimnazjach specjalnych średnia liczba uczniów/wychowanków wynosiła w 2017 r. – 69, a w 2018 r. – 52, natomiast średnia liczba uczniów na oddział wynosiła 5,31;
- w trzech liceach ogólnokształcących średnia liczba uczniów wynosiła w 2017 r. – 856, w 2018 r. – 800, w 2019 r. – 863, w 2020 r. – 1053, a w 2021 r. (do 30 września) – 1067, natomiast średnia liczba uczniów na oddział wynosiła 26,75;
- w dwóch technikumach średnia liczba uczniów wynosiła w 2017 r. – 1105, w 2018 r. – 1054, w 2019 r. – 1109, w 2020 r. – 1231, a w 2021 r. (do 30 września) – 1185, natomiast średnia liczba uczniów na oddział wynosiła 24,02;
- w czterech szkołach branżowych I stopnia – średnia liczba uczniów wynosiła w 2017 r. – 232, w 2018 r. – 241, w 2019 r. – 281, w 2020 r. – 349, a w 2021 r.

¹² W rozumieniu art. 2 pkt 16 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych.

¹³ Placówka została przejęta przez Powiat na mocy ustawy kompetencyjnej z dniem utworzenia powiatów.

¹⁴ Zaświadczenie Nr 8/2010.

(do 30 września) – 363, natomiast średnia liczba uczniów na oddział wynosiła 30,6;

- w dwóch szkołach specjalnych przysposabiających do pracy średnia liczba uczniów wynosiła w 2017 r. – 38, w 2018 r. – 48, w 2019 r. – 47, w 2020 r. – 48, a w 2021 r. (do 30 września) – 40, natomiast średnia liczba uczniów na oddział wynosiła – 6,33;
- w jednej szkole policealnej średnia liczba uczniów wynosiła w 2017 r. – 14, w 2018 r. – pięćcioro, natomiast średnia liczba uczniów na oddział wynosiła pięćcioro. Od 2019 r. szkoła nie prowadzi działalności w związku z trudnościami z naborem kandydatów.

Ponadto, Powiat był organem prowadzącym dla liceum ogólnokształcącego dla dorosłych, w którym średnia liczba uczniów wynosiła w 2017 r. – 33, w 2018 r. – 29, w 2019 r. – 21, w 2020 r. – dziewięćcioro. Liceum dla dorosłych w 2021 r. w ramach prowadzonego naboru nie pozyskało chętnych do podjęcia nauki.

Powiat był także organem prowadzącym dla Schroniska Młodzieżowego „Jowisz”, które wchodziło w skład Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik”, w którym średnia liczba uczniów wynosiła w 2017 r. – 691, w 2018 r. – 725, w 2019 r. – 752, w 2020 r. – 680, a w 2021 r. (do 30 września) – 660.

(akta kontroli str. 4, 49–61)

1.7 W szkołach i placówkach samorządowych, dla których Powiat był organem prowadzącym liczba nauczycieli ogółem (średniorocznie w przeliczeniu na etat) w poszczególnych latach objętych kontrolą wynosiła:

- 2017 r. – 324,6 z tego: dyplomowanych 199,32; mianowanych 69,79; kontraktowych 45,5 oraz stażystów 9,99;
- 2018 r. – 321,78 z tego: dyplomowanych 209,76; mianowanych 64,11; kontraktowych 42,11 oraz stażystów 5,79;
- 2019 r. – 325,93 z tego: dyplomowanych 215,02; mianowanych 63,96; kontraktowych 36,69 oraz stażystów 10,27;
- 2020 r. – 333,19 z tego: dyplomowanych 223,33; mianowanych 52,70; kontraktowych 35,16 oraz stażystów 21,99;
- 2021 r. (do 30 września) – 331,7 z tego: dyplomowanych 227,91; mianowanych 43,58; kontraktowych 37,19 oraz stażystów 22,68.

W porównaniu do roku 2017 w roku 2021 zwiększyła się o 14,3% liczba nauczycieli dyplomowanych, natomiast w tym samym okresie o 37,5% zmniejszyła się liczba nauczycieli mianowanych, oraz o 18,3% zmniejszyła się liczba nauczycieli kontraktowych, a o 127% zwiększyła się liczba stażystów. Natomiast średnia liczba uczniów, przypadająca na jednego nauczyciela wynosiła w roku: 2017 – 7,51; 2018 – 7,28; 2019 – 7,57; 2020 – 8,54; 2021 – 8,52.

(akta kontroli str. 7)

1.8 W roku szkolnym 2020/2021 w szkołach prowadzonych przez Powiat nie brakowało wykwalifikowanych nauczycieli. Jednak z każdym rokiem zauważalne były coraz większe problemy z pozyskaniem nauczycieli zawodu. W ocenie Starosty w ogromnej mierze związane to było z mało atrakcyjnym wynagrodzeniem nauczycieli branży zawodowych w porównaniu do wynagrodzenia pracowników w poszczególnych sektorach gospodarczych. Dzięki dobrej współpracy dyrektorów szkół i samorządu z przedsiębiorcami i firmami z dziedziny zawodów, udawało się zapewnić odpowiednio przygotowaną kadre.

(akta kontroli str. 80)

1.9 W latach 2019–2020 Powiat wypełniał obowiązek weryfikacji i potwierdzenia danych zgromadzonych w SIO dotyczących liczby uczniów i liczby etatów

nauczycieli w terminach wskazanych w ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o systemie informacji oświatowej¹⁵ (lub w terminie przedłużonym przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania). Dane zawarte w SIO według stanu na 30 września 2019 r. (służące do obliczenia subwencji oświatowej na rok 2020), odnoszące się do liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli, Powiat zweryfikował i potwierdził w terminie określonym przez Ministra Edukacji Narodowej, tj. do 15 stycznia 2020 r.¹⁶ Dane zawarte w SIO według stanu na 30 września 2020 r. (służące do obliczenia subwencji oświatowej na rok 2021), odnoszące się do liczby uczniów i liczby etatów nauczycieli, Powiat zweryfikował i potwierdził w terminie określonym przez Ministra Edukacji Narodowej, wskazującym termin przekazania i potwierdzenia danych na 14 stycznia 2021 r., który następnie przedłużono komunikatem Ministra Edukacji i Nauki z dnia 14 stycznia 2021 r. do 20 stycznia 2021 r.¹⁷ Jak wyjaśnił Wicestarosta przedmiotowe dane Powiat przekazywał w formie elektronicznej, za pomocą zmodernizowanego SIO. Po sprawdzeniu zgodności ze stanem faktycznym oraz posiadaną dokumentacją dotyczącą organizacji pracy placówek, dane potwierdzono/weryfikowano w bazie. W przypadku zgodności danych następowało „potwierdzenie”, co było równoznaczne z przekazaniem danych. W przypadku wątpliwości, co do prawidłowości danych, raporty poszczególnych placówek były cofane do weryfikacji, po naniesieniu korekt, ponownie sprawdzane i potwierdzane. Wicestarosta oświadczył, że „Powiat Wyszkowski wywiązał się z obowiązku weryfikacji i potwierdzania danych w SIO na 30 września 2019 r. oraz na 30 września 2020 r. w obowiązującym terminie. Zarówno dane dotyczące nauczycieli, jak i te odnoszące się do liczby uczniów zostały w systemie terminowo potwierdzone, co jest równoznaczne z potwierdzeniem zgodności przekazywanych danych do bazy danych SIO. W konsekwencji czego, Powiat Wyszkowski otrzymywał metryczki zawierające kalkulację kwot subwencji na rok 2020 i 2021, a następnie środki”.

(akta kontroli str. 81–82)

W celu dobrego przygotowania dyrektorów szkół i placówek oświatowych do prawidłowej obsługi zmodernizowanego SIO w sierpniu 2019 r. Powiat zorganizował dla dyrektorów i pracowników szkół, odpowiedzialnych za wprowadzanie danych do Systemu, szkolenie pn. „Subwencja oświatowa na rok 2020 a dane wprowadzane do SIO. Odpowiedzialność dyrektorów za finansowanie oświaty”. Weryfikacja raportów przez organ prowadzący polegała na porównaniu danych zawartych w bazie SIO z danymi, którymi Powiat Wyszkowski dysponował w związku ze sprawowanym nadzorem nad placówkami w zakresie spraw administracyjno-finansowych oraz udzielaniem i zatwierdzaniem rozliczenia dotacji w przypadku szkół niepublicznych. Były to głównie dokumenty takie jak: sprawozdania miesięczne i rozliczenia przekazywane przez dyrektorów szkół, arkusze organizacyjne szkół i placówek oświatowych. Jak wyjaśnił Wicestarosta „organ nie dysponował dokładnym i precyzyjnym narzędziem/dokumentem, do którego można wprost odnieść dane z SIO. (...) Sposób ujęcia danych w wymienionych wyżej dokumentach i sprawozdawczości w zasadzie nigdy nie pokrywa się dosłownie ze stanem na dzień 30 września konkretnego roku, dlatego dla prawidłowej i rzetelnej weryfikacji danych konieczny jest kontakt i uzgodnienie z dyrektorem szkoły. Z uwagi na dosyć krótkie terminy na dokonanie tych czynności, droga konsultacji i uzgodnień za pomocą korespondencji z wykorzystaniem tradycyjnej poczty się nie sprawdza. W związku z powyższym najczęściej stosowaną formą komunikacji jest rozmowa telefoniczna oraz kontakt mailowy. W przypadku niewielkich odstępstw,

¹⁵ Dz. U. z 2021 r. poz. 584, ze zm.

¹⁶ Pismo DWST-WSST.356.2916.2019.BK.

¹⁷ Pismo DWST-WSST.356.2971.2020.BK.

np. od liczby uczniów wykazanych w arkuszu a wykazanych w SIO, zawsze wykonywany był telefon do szkoły/placówki w celu ustalenia czy z pewnością dane w SIO były wykazane prawidłowo według stanu na 30 września i czy było to zgodne z księgą uczniów/słuchaczy. W przypadku większych wątpliwości kontakt przebiegał z wykorzystaniem poczty elektronicznej”.

(akta kontroli str. 82–83)

Przy weryfikacji danych według stanu na 30 września 2019 r. (pierwsza weryfikacja danych według nowych zasad) dane dotyczące uczniów w większości przypadków były zgodne ze stanem faktycznym, korektę (na etapie weryfikacji, przed potwierdzeniem danych w SIO) nanoszono w przypadku dwóch placówek niepublicznych: IV Liceum Ogólnokształcącego w Wyszku oraz Liceum Ogólnokształcącego dla Dorosłych TWP w Wyszku. Dane dotyczące liczby etatów nauczycieli były weryfikowane z wykorzystaniem korespondencji mailowej. Korektę wprowadzano w przypadku dwóch szkół: I Liceum Ogólnokształcącego im. C. K. Norwida w Wyszku oraz Zespołu Szkół Nr 1 im. Marii Skłodowskiej-Curie w Wyszku.

(akta kontroli str. 134)

Jak wyjaśnił Wicestarosta przy weryfikacji danych według stanu na 30 września 2020 r. Powiat Wyszowski, korzystając z doświadczeń z poprzedniego roku, znając „niedoskonałości” aplikacji SIO, przyjął następujący sposób postępowania przy weryfikacji i potwierdzaniu danych: 28 września 2020 r. wysłano do wszystkich szkół/placówek oświatowych prowadzonych i dotowanych przez Powiat wiadomość przypominającą o obowiązku terminowego i kompletnego przekazywania danych o uczniach i nauczycielach do SIO. Po uruchomieniu przez MEN zakładki „subwencja” w Systemie, weryfikowano dane w konsultacji z dyrektorami szkół/placówek. Natomiast po zakończonej procedurze uzgodnień i weryfikacji, sporządzono dokumenty potwierdzające zgodność danych ze stanem faktycznym, podpisane przez dyrektorów szkół/placówek.

(akta kontroli str. 83)

W okresie objętym kontrolą w Powiecie wystąpił jeden przypadek stwierdzenia nieprawidłowości danych już przekazanych do bazy SIO. Sytuacja miała miejsce w roku 2017 przy „Spisie marcowym 2017”, ale korekta odnosiła się również do „Spisu wrześniowego 2016” i dotyczyła Ośrodka Wychowawczego Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Brańszczyku. Powiat Wyszowski po wyjaśnieniu sytuacji z Dyrekcją Ośrodka i przekazaniem przez Ośrodek skorygowanego spisu, przekazał pismo informujące i skorygowaną bazę do SIO i właściwego Kuratora Oświaty.

(akta kontroli str. 84,134)

Na podstawie badania¹⁸ wybranych danych z SIO oraz aplikacji SIGMA, przy pomocy której obsługiwane były arkusze organizacyjne (AO) szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Powiat¹⁹ oraz w oparciu o analizę porównawczą dokumentów²⁰ ustalono, że dane dotyczące liczby uczniów wykazywane w SIO były

¹⁸ Badanie polegało na zestawieniu liczby uczniów ogółem oraz liczby uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, z niepełnosprawnościami, powracających z zagranicy oraz uczniów mniejszości narodowych i etnicznych - według AO i SIO.

¹⁹ Jednostki zostały wybrane według osądu kontrolera. Badanie dotyczyło: Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Wyszku, Szkoły Podstawowej Specjalnej w SOSW w Wyszku oraz Branżowej Szkoły I stopnia w SOSW w Wyszku, I Liceum Ogólnokształcącego im. C. K. Norwida w Wyszku, II Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół Nr 1 w Wyszku, Szkoły Przystosowanej do Pracy w Zespole Szkół Specjalnych w Brańszczyku, Szkoły Branżowej I stopnia w Zespole Szkół w Długosiodle.

²⁰ Wykazu szkół i placówek prowadzonych/dotowanych przez JST opracowanego w MEN na podstawie SIO, stan na 30 września w roku szkolnym 2020/2021 oraz arkuszy organizacyjnych (ze zmianami), obowiązujących od 1 września 2020 r.

zgodne ze stanem faktycznym, mimo że nieznacznie różniły się od tych, które były zaewidencjonowane w AO. I tak, w przypadku:

- Specjalnego Ośrodka Szkolno–Wychowawczego w Wyszkanie liczba uczniów ogółem w AO wynosiła 185, natomiast w SIO – 186. Różnica wynikała z przyjęcia jednego ucznia do Ośrodka po terminie przekazania arkusza do aplikacji SIGMA, a przed dniem 30 września 2020 r.
- I Liceum Ogólnokształcącego w Wyszkanie liczba uczniów ogółem w AO wynosiła 622, natomiast w SIO – 623. Różnica wynikała z przyjęcia jednego ucznia do Liceum po terminie przekazania arkusza do aplikacji SIGMA, a przed dniem 30 września 2020 r. Ponadto różnica jednej osoby o specjalnych potrzebach edukacyjnych (w AO pięciu uczniów, natomiast w SIO czterech), powstała w związku z przejściem ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych do innej placówki przed dniem 30 września 2020 r. W związku z powyższym dane wykazane w SIO były właściwe i zgodne z dokumentacją szkolną.
- II Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół Nr 1 w Wyszkanie liczba uczniów ogółem w AO wynosiła 353, natomiast w SIO – 347. Różnica wynikała z ruchu uczniów między szkołami w ramach Zespołu Szkół Nr 1 w Wyszkanie oraz z przeniesieniem do innych placówek. Liczba uczniów wykazana w SIO była zgodna z dokumentacją szkoły. Liczba uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych w AO i SIO była zgodna i wynosiła dwóch.
- Szkoły Branżowej I stopnia w Zespole Szkół w Długosiodle liczba uczniów ogółem w AO i SIO była zgodna i wynosiła 90. Liczba uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych w AO wynosiła zero natomiast w SIO – jeden. Różnica wynikała z błędu w arkuszu, polegającego na nieprzypisaniu ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych do konkretnego oddziału, co spowodowało, że raport dotyczący liczby uczniów/dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi wygenerowany z AO wykazywał zero. Uczeń faktycznie był w szkole, były dla niego zaplanowane zajęcia rewalidacyjne zgodnie z orzeczeniem i właściwie został wykazany w SIO.

Kategorie uczniów powracających z zagranicy oraz uczniów mniejszości narodowych i etnicznych w analizowanych jednostkach w badanym okresie nie występowały.

(akta kontroli str. 91–120)

Badanie wykazało także niewielkie różnice w liczbie nauczycieli (stażystów, kontraktowych, mianowanych i dyplomowanych) wykazywanych w AO i raporcie subwencyjnym SIO²¹. Jak wyjaśnił Starosta wynikać one mogły z uwzględnienia w wykazie „stan wynagrodzeń na 30.09.2020 wg stopnia awansu zawodowego” tytułów płatności, które organ prowadzący jest w obowiązku finansować, a które nie są uwzględniane w raporcie subwencyjnym, m. in. urlopów dla poratowania zdrowia czy nieobecności spowodowanych chorobą (przez pierwsze 33 dni). Szczegółowe ustosunkowanie się dyrektorów jednostek do poszczególnych zestawień stopni awansu, utrudniał ograniczony dostęp do danych archiwalnych w zmodernizowanym SIO. Dyrektorzy szkół nie byli w stanie odtworzyć w SIO szczegółowych informacji

²¹ Badanie dotyczyło jednostek wybranych według osądu kontrolera. I tak, w przypadku: Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Wyszkanie – liczba nauczycieli według AO wynosiła ogółem 87,39 a według SIO ogółem 85,72, I Liceum Ogólnokształcącego im. C. K. Norwida w Wyszkanie według AO – ogółem 46,14 a według SIO ogółem 45,16, Zespołu Szkół Nr 1 w Wyszkanie według AO – ogółem 73,06 a według SIO ogółem 85,72, I Liceum Ogólnokształcącego im. C. K. Norwida w Wyszkanie według AO – ogółem 69,98, Zespołu Szkół Specjalnych w Brańszczyku według AO – ogółem 32,23 a według SIO ogółem 34,43, Zespołu Szkół w Długosiodle według AO – ogółem 5,13 a według SIO ogółem 5,16.

o konkretnych nauczycielach według stanu na 30 września 2020 r. SIO pokazywał stan bieżący, przy wprowadzaniu danych nie zachowywał w swojej historii informacji o terminie wprowadzenia danych. Aktualizowany był codziennie, bez możliwości powrotu i sprawdzenia stanu wcześniejszego.

(akta kontroli str. 121–134)

1.10 W szkołach, dla których Powiat był organem prowadzącym realizowane były dodatkowe zajęcia edukacyjne, m. in. z reedukacji, logopedii, zajęcia rewalidacyjne orientacji przestrzennej i poruszania się, zajęcia socjoterapeutyczne, świetlica szkolna, koła zainteresowań, języki obce (poza obowiązkowymi), szkolne koła sportowe, warsztaty dotyczące kreatywnego rozwiązywania problemów – trening asertywności. Zajęcia te były przede wszystkim finansowane ze środków UE i środków własnych Powiatu. Ponadto, część zajęć dotycząca kół zainteresowań i świetlicy szkolnej była finansowana z subwencji oświatowej.

(akta kontroli str. 6–9)

1.11 W szkołach specjalnych prowadzonych przez Powiat do egzaminu po ukończeniu ósmej klasy w roku szkolnym 2018/19 przystąpiło 15 uczniów – jeden z nich uzyskał wynik w przedziale 50%–99%, a pozostali uzyskali wynik poniżej 50%. W roku szkolnym 2019/20 do egzaminu przystąpiło 12 uczniów – wszyscy uzyskali wynik poniżej 50%. Natomiast w roku szkolnym 2020/21 z siedmiu uczniów, którzy przystąpili do egzaminu – jeden uzyskał wynik w przedziale 50%–99%, a sześciu wynik poniżej 50%.

Wyniki egzaminu dojrzałości w szkołach średnich, dla których Powiat jest organem prowadzącym (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) w poszczególnych latach kształtowały się następująco: w roku szkolnym 2017/18 na 499 uczniów, którzy przystąpili do egzaminu, 462 uzyskało wynik pozytywny, w roku 2018/19 na 433 uczniów, którzy przystąpili do egzaminu, 358 uzyskało wynik pozytywny, w roku 2019/20 na 480 uczniów, którzy przystąpili do egzaminu, 396 uzyskało wynik pozytywny, natomiast w roku 2020/21 na 473 uczniów, którzy przystąpili do egzaminu, 415 uzyskało wynik pozytywny. Wyniki egzaminu dojrzałości w szkołach zawodowych, dla których Powiat jest organem prowadzącym (z wyłączeniem szkół dla dorosłych) w poszczególnych latach kształtowały się na następującym poziomie: w roku szkolnym 2017/18 na 479 uczniów, którzy przystąpili do egzaminu, 328 uzyskało wynik pozytywny, w roku 2018/19 na 404 uczniów, którzy przystąpili do egzaminu, 295 uzyskało wynik pozytywny, w roku 2019/20 na 367 uczniów, którzy przystąpili do egzaminu, 252 uzyskało wynik pozytywny, natomiast w roku 2020/21 na 355 uczniów, którzy przystąpili do egzaminu, 269 uzyskało wynik pozytywny.

(akta kontroli str. 10)

Wyniki sprawdzianów i egzaminów Rada Powiatu w Wyszkowie oraz poszczególne Komisje Rady Powiatu analizowały corocznie. Dane te były przedstawiane w Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych, składanej każdego roku do 31 października. W celu podniesienia wyników z egzaminów szkoły prowadzone przez Powiat realizowały m.in. zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze w ramach projektów współfinansowanych ze środków UE²² oraz zajęcia wspomagające ze środków Powiatu i subwencji oświatowej.

(akta kontroli str. 614)

1.12 Wśród uczniów szkół prowadzonych przez Powiat, w I Liceum Ogólnokształcącym im. Cypriana Kamila Norwida w Wyszkowie, byli finaliści olimpiad przedmiotowych: w 2017 r. jedna finalistka Olimpiady Literatury i Języka

²² M.in. projekty: „Dobre kompetencje – lepszy start”, „Otwarci na świat uczniowie i uczennice powiatu wyszkowskiego szansą rozwoju województwa mazowieckiego”, „Nowe kompetencje inwestycją w przyszłość”.

Polskiego, w roku 2019 r. jeden finalistą Ogólnopolskiej Olimpiady Przedmiotowej „Losy żołnierza i dzieje oręża polskiego”. Natomiast w 2020 r. było dwóch finalistów – jeden z Olimpiady Literatury i Języka Polskiego, a drugi z Olimpiady Historycznej.

(akta kontroli str. 85)

1.13 W okresie objętym kontrolą do Rady Powiatu w Wyszkanie i do Starostwa nie wpłynęły skargi dotyczące funkcjonowania szkół i placówek oświatowych²³.

(akta kontroli str. 86, 89–90)

1.14 W latach 2017–2021 (do 30 września) na Powiat nie zostały nałożone dodatkowe obowiązki w zakresie zadań oświatowych, na realizację których musiałby ponosić wydatki z dochodów własnych. Natomiast w tym okresie Powiat ponosił zwiększone wydatki na zadania oświatowe, które finansował ze środków własnych. Wydatki te wynikały głównie z podwyżek wynagrodzeń nauczycieli, wzrostu płacy minimalnej oraz podwyżek opłat za media.

W związku z epidemią COVID-19 nie wystąpiły przypadki zwalniania nauczycieli i obniżenia pensum. Natomiast w czasie nauki zdalnej Powiat w porozumieniu z dyrektorami szkół monitorował problem wyłączenia cyfrowego dzieci i młodzieży. Pojedynczy uczniowie zgłaszali do dyrektorów problemy z dostępem do Internetu czy brakiem sprzętu. Dyrektorzy szkół użyczali uczniom sprzęt szkolny, m.in. zakupiony w ramach projektów UE.²⁴ Wsparcie przeznaczone zostało na zakup niezbędnego sprzętu, w celu realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w ramach projektu grantowego Powiatu pn. „Zdalne szkoły w Powiecie Wyszkanowskim” w okresie od 22 kwietnia do 22 października 2020 r. Ponadto, Powiat zakupił 37 notebooków, z których korzystało 37 uczniów²⁵. Jednocześnie Zarząd Powiatu podjął decyzję o przeznaczeniu kolejnych 20 tys. zł na zakup dodatkowych urządzeń. Powiat Wyszkanowski zakupił łącznie 45 sztuk laptopów za kwotę 120 tys. zł. W Powiecie organizowane były cotygodniowe narady kadry kierowniczej urzędu oraz narady z dyrektorami szkół i placówek oświatowych, na których omawiane były problemy i wszystkie sprawy bieżące. Jak wyjaśnił Starosta dotychczas nie wystąpiły na tyle poważne problemy kadrowe, które uniemożliwiłyby prowadzenie lekcji, czy powodowały konieczność prowadzenia lekcji jednocześnie dla różnych oddziałów wiekowych.

(akta kontroli str. 71–73, 75)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W ocenie NIK Powiat zapewnił właściwe warunki do realizacji zadań oświatowych. Informacje o stanie oświaty były terminowo przekazywane przez organ wykonawczy do organu stanowiącego. W szkołach prowadzonych przez Powiat organizowane były zajęcia dodatkowe. Podejmowane były działania w zakresie rozszerzenia źródeł finansowania tych zajęć poprzez pozyskiwanie środków zewnętrznych, w tym z Unii Europejskiej. W latach 2019-2020 rzetelnie wywiązywano się z obowiązku

²³ Na podstawie analizy rejestru skarg Starostwa Powiatowego oraz Rady Powiatu w Wyszkanie za lata 2017-2021 (do 21 września).

²⁴ W kwietniu 2020 r. Powiat Wyszkanowski podpisał umowę z Centrum Projektów Polska Cyfrowa o powierzenie grantu nr 1119/2020 w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej nr I „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu” działania 1.1: „Wielimowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego Internetu o wysokich przepustowościach”, dotyczącą realizacji projektu grantowego pn. „Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego”.

²⁵ Byli to uczniowie: 1. Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik” w Wyszkanie, 2. Zespołu Szkół Specjalnych Nr 1 im. Marii Skłodowskiej - Curie w Wyszkanie, 3. I Liceum Ogólnokształcącego im. C. K. Norwida w Wyszkanie, 4. Zespołu Szkół Specjalnych w Brańszczyku, 5. Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Wyszkanie 6. Zespołu Szkół w Długosiodle.

weryfikacji wprowadzonych przez szkoły danych do Systemu Informacji Oświatowej oraz potwierdzania tych danych w systemie.

OBSZAR 2. Finansowanie zadań oświatowych

2.1 Dochody z tytułu części oświatowej subwencji ogólnej zaplanowane w budżecie Powiatu, były zgodne z informacjami otrzymywanymi od ministra właściwego do spraw finansów publicznych i kształtowały się następująco: w 2017 r. – 33 092,96 tys. zł; w 2018 r. – 33 064,33 tys. zł; w 2019 r. – 36 482,58 tys. zł; w 2020 r. – 42 595,14 zł; 2021 r. – 44 378,24 tys. zł.

(akta kontroli str. 146)

2.2 W okresie objętym kontrolą na realizację zadań oświatowych Powiat otrzymywał środki finansowe pochodzące również z następujących źródeł:

- z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej: w 2018 r. – 151,90 tys. zł; w 2019 r. – 297,23 tys. zł; w 2020 r. – 164,19 tys. zł; w 2021 r. (do 30 września) – 123,20 tys. zł²⁶;
- z dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe²⁷: w 2017 r. – 45,18 tys. zł; w 2018 r. – 180,14 tys. zł; w 2019 r. – 224,93 tys. zł; w 2020 r. – 311,61 tys. zł; do 30 września 2021 r. – 203,74 tys. zł;
- z dotacji na zadania oświatowe na podstawie porozumień z innymi podmiotami na przeprowadzenie zajęć teoretycznych przedmiotów zawodowych dla uczniów klas wielozawodowych w latach 2017 – 2021 na łączną kwotę 382,64 tys. zł, z tego w: 2017 r. – 55,71 tys. zł; 2018 r. – 54,93 tys. zł; 2019 r. – 48,15; 2020 r. – 138,05; 2021 r. (do 30 września 2021 r.) – 85,8 tys. zł;
- z innych źródeł na zadania oświatowe w łącznej kwocie – 9 610,88 tys. zł, z tego:
 - z budżetu Unii Europejskiej w łącznej kwocie – 9 240,00 tys. zł, z czego: w 2017 r. – 2 947,88 tys. zł²⁸, w 2018 r. – 2 653,80 tys. zł²⁹, w 2019 r. – 1 514,95 tys. zł³⁰, w 2020 r. – 1 087,85 tys. zł³¹ oraz w 2021 r. (do 30 września) 1 035,52 tys. zł³².

Środki były wydatkowane w ramach programów operacyjnych na następujące projekty: „Kompetentny uczeń kluczem do sukcesu zawodowego na europejskim rynku pracy”, „Skłodowska w Wyszkanie liderem europejskiej mobilności uczniów i nauczycieli”, „Inteligentny model doradztwa zawodowego w Powiecie Wyszakowskim”, „Podniesienie aktywności zawodowej osób dorosłych w Powiecie Wyszakowskim”, „Dobre kwalifikacje drogą do sukcesu uczniów i uczennic z terenu Powiatu Wyszakowskiego”, „Otwarcie na świat uczniowie i uczennice szkół i placówek Powiatu Wyszakowskiego szansą rozwoju dla województwa mazowieckiego”, „Zagraniczny staż kluczem do

²⁶ Według stanu na dzień 30 września 2021 r. nie wprowadzono do budżetu Powiatu zmian w tym zakresie.

²⁷ Wyposażenie szkół w podręczniki edukacyjne ćwiczeniowe, Program „Aktywna tablica”, zadania w zakresie przedszkoli specjalnych, Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa, wyposażenie oddziału przygotowania wojskowego w III LO w CEZiU „Kopernik” w Wyszkanie, Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”.

²⁸ W ramach programów: ERASMUS+, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego.

²⁹ W ramach programów: ERASMUS+, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego.

³⁰ W ramach programów: ERASMUS+, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego.

³¹ W ramach programów: ERASMUS+, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego.

³² W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego.

„europejskiej mobilności”, „Kształcenie zawodowe dla europejskiego rynku pracy”, „Zagraniczna praktyka miejscem doskonalenia zawodowego i samorealizacji”, „Podniesienie kompetencji językowych i zawodowych nauczycieli w I LO w Wyszkanie”, „Sukces szkoły poprzez mobilność nauczycieli”, „Pupils Teach Pupils”, „Nowe kompetencje inwestycją w przyszłość”, „Z Erasmus+ po rozwój zawodowy”, „Świat pracy wokół nas”, „Metoda projektu i nowoczesne narzędzia TIK w edukacji szkolnej sposobem efektywnego rozwoju kompetencji kluczowych”, „Zdalne szkoły w Powiecie Wyszkanowskim – grant”.

– od Ministra Sportu i Turystyki, w roku 2017, na budowę kompleksu sportowego przy Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik” w Wyszkanie w kwocie 175,00 tys. zł;

– od Zarządu Województwa Mazowieckiego, w roku 2018, na budowę boiska wielofunkcyjnego przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Wyszkanie – 200,00 tys. zł;

– od innych j.s.t. na podstawie porozumień zawartych przez Powiat na dowóz dzieci do szkół w latach 2017–2019 na łączną kwotę – 73,49 tys. zł;

– z tytułu darowizn na łączną kwotę 52,04 tys. zł, z tego w: 2017 r. – 1,59 tys. zł; 2018 r. – 1,82 tys. zł; 2019 r. – 17,99 tys. zł; 2020 r. – 21,22 tys. zł; 2021 r. (do 30 września) – 9,42 tys. zł.

(akta kontroli str. 11, 767–769)

2.3 W okresie objętym kontrolą w Powiecie nie wystąpiły przypadki konieczności zwrotu subwencji oświatowej w związku z otrzymaniem jej w wysokości wyższej od należnej.

(akta kontroli str. 139)

2.4 Wysokość wydatków poniesionych przez Powiat na finansowanie zadań oświatowych w latach 2017–2021 (do 30 września) wynosiła ogółem 197 642,87 tys. zł, z tego: z subwencji oświatowej (łącznie z rezerwą) 179 030,02 tys. zł, z dotacji z budżetu państwa na zadania oświatowe 965,60 tys. zł, ze środków otrzymanych z innych źródeł na zadania oświatowe – 9 610,88 tys. zł, ze środków otrzymanych na podstawie porozumień z innymi podmiotami na przeprowadzenie zajęć teoretycznych przedmiotów zawodowych – 382,64 tys. zł, ze środków własnych przeznaczonych na realizację zadań oświatowych – 7653,73 tys. zł.

(akta kontroli str. 14, 139, 146–147)

2.4.1. W latach objętych kontrolą środki otrzymane z subwencji oświatowej oraz z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej Powiat przeznaczył w całości na zadania oświatowe.

(akta kontroli str. 139, 140)

2.4.2. Dotacje otrzymane z budżetu państwa Powiat wykorzystał na: dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego³³, sfinansowanie kosztu zakupu podręczników, materiałów edukacyjnych i materiałów ćwiczeniowych³⁴ oraz na programy rządowe takie jak: „Aktywna tablica”, „Za życiem”, „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”³⁵.

(akta kontroli str. 140–141, 149–158)

Szczegółową kontrolą objęto wykorzystanie i rozliczenie pięciu następujących dotacji celowych:

³³ Na ten cel Powiat w okresie objętym kontrolą wydatkował 42,63 tys. zł.

³⁴ Na ten cel Powiat w okresie objętym kontrolą wydatkował 102,39 tys. zł.

³⁵ Na te cele Powiat w okresie objętym kontrolą wydatkował łącznie 820,58 tys. zł.

a) na dofinansowanie zakupu nowości wydawniczych do bibliotek szkolnych w ramach wieloletniego programu „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” w wysokości 42,48 tys. zł. W 2019 r. Mazowiecki Kurator Oświaty (dalej Kurator) w imieniu Wojewody Mazowieckiego, na wniosek Starosty, udzielił Powiatowi dotacji celowej na wyżej wskazany cel. W ramach otrzymanej dotacji, pięć szkół prowadzonych przez Powiat dokonało zakupu książek. I tak:

- Technikum nr 1 w Zespole Szkół nr 1 im. Marii Skłodowskiej w Wyszkuwie zakupiło książki o łącznej wartości brutto 15,00 tys. zł, z czego 12,00 tys. zł pochodziło ze środków dotacji, a 3,00 tys. zł z wkładu własnego Powiatu;
- Technikum nr 2 im. Mikołaja Kopernika w Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik” w Wyszkuwie, zakupiło książki o łącznej wartości brutto 15,00 tys. zł, z czego 12,00 tys. zł pochodziło ze środków dotacji, a 3,00 tys. zł z wkładu własnego Powiatu;
- I Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida w Wyszkuwie zakupiło książki o łącznej wartości brutto 15,00 tys. zł, z czego 12,00 tys. zł pochodziło ze środków dotacji, a 3,00 tys. zł z wkładu własnego Powiatu;
- Publiczna Szkoła Podstawowa Specjalna w Specjalnym Ośrodku Wychowawczym w Wyszkuwie zakupiła książki o łącznej wartości brutto 5,00 tys. zł, z czego 4,00 tys. zł pochodziło ze środków dotacji, a 1,00 tys. zł z wkładu własnego Powiatu;
- Szkoła Podstawowa Specjalna w Zespole Szkół Specjalnych w Brańszczyku zakupiła książki o łącznej wartości brutto 3,11 tys. zł, z czego 2,48 tys. zł pochodziło ze środków dotacji, a 0,63 tys. zł z wkładu własnego Powiatu. Kwota dotacji wyniosła 2,48 tys. zł a kwota wkładu własnego Powiatu 0,63 tys. zł.

Na podstawie analizy faktur, w których wyszczególniono tytuły i wartość zakupionych książek ustalono, że wydatki w/w szkół na zakup pozycji wydawniczych zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem i terminowo rozliczone. Rozliczenie dotacji zawierało rzetelne dane odnośnie wysokości wydatkowanych kwot i tytułów płatności. Powiat w całości wykorzystał na przedmiotowy cel otrzymaną kwotę dotacji w wysokości 42,48 tys. zł oraz wniósł finansowy wkład własny w kwocie 10,63 tys. zł. Powiat przesłał do Kuratora sprawozdanie z realizacji programu wieloletniego „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa”, do którego zgodnie z umową załączył zarówno rozliczenie z wykorzystania wsparcia finansowego, jak również zestawienie ilościowo – wartościowe wydatków.

(akta kontroli str. 262–317)

b) dotację w ramach rządowego programu „Aktywna tablica” w kwocie 14,0 tys. zł na zakup tablicy bez projektora ultrakrótkoogniskowego, projektora oraz głośników dla Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Publicznej Szkoły Podstawowej Specjalnej w Wyszkuwie³⁶. Powiat dokonał przedmiotowego zakupu o łącznej wartości brutto 17,50 tys. zł. Na fakturze wyszczególniono asortyment zgodny z zakresem przedmiotowym przyznanej dotacji. Kwota wkładu własnego Powiatu wyniosła 3,50 tys. zł. Wydatek na przedmiotowy zakup został wykorzystany zgodnie z przeznaczeniem i prawidłowo rozliczony. Rozliczenie dotacji zawierało rzetelne dane odnośnie wysokości wydatkowanych kwot i tytułów płatności. Dotacja została rozliczona w terminie.

(akta kontroli str. 226–261)

c) dotację na sfinansowanie zadania „Zakup wszystkich elementów ubioru dla każdego ucznia Oddziału Przygotowania Wojskowego rozpoczynającego naukę w klasie I w roku szkolnym 2020/21 oraz zakup wyposażenia specjalistycznego dla

³⁶ Na podstawie umowy z dnia 6 listopada 2017 r. zawartej przez Kuratora w imieniu Wojewody Mazowieckiego.

całego OPW rozpoczynającego funkcjonowanie w roku szkolnym 2020/21” w wysokości 82,64 tys. zł. W dniu 30 kwietnia 2021 r. Powiat zawarł umowę z Ministrem Obrony Narodowej (dalej MON) na udzielenie dotacji celowej na sfinansowanie tego zadania. Przewidywany koszt realizacji zadania wynosił 103,30 tys. zł, w tym: dotacja – 82,64 tys. zł, wkład własny Powiatu – 20,66 tys. zł. Zgodnie z fakturami na realizację zadania wydatkowano kwotę 102,80 tys. zł, w tym: 82,24 tys. zł ze środków dotacji – 20,56 tys. zł z wkładu własnego Powiatu. Niewykorzystane środki z dotacji w wysokości 0,40 tys. zł zostały zwrócone na rachunek MON 1 lipca 2021 r. Ponadto Powiat przekazał do MON sprawozdanie z rozliczenia dotacji celowej, które po korekcie w dniu 5 listopada 2021 r. zostało przez MON zatwierdzone. Rozliczenie dotacji, po korekcie, zawierało rzetelne dane odnośnie wysokości wydatkowanych kwot i tytułów płatności, które były zgodne z jej celem.

(akta kontroli str. 318–370, 630, 766)

d) dotację w kwocie 43,98 tys. zł³⁷ na wyposażenie szkół, których organem prowadzącym jest Powiat, w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe. W dniu 14 września 2020 r. Starosta na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej³⁸ wystąpił do Kuratorium o udzielenie dotacji na ten cel. Wystąpienie to zostało poprzedzone analizą potrzeb zgłaszanych przez dyrektorów szkół. Dotację na w/w cel otrzymał Specjalny Ośrodek-Szkolno-Wychowawczy im. Marii Konopnickiej w Wyszowie w kwocie 21,83 tys. zł oraz Zespół Szkół Specjalnych w Brańszczyku w kwocie 22,14 tys. zł. Rozliczenie dotacji dokonane przez Powiat zawierało dane odnośnie wysokości wydatkowanych kwot i tytułów płatności, które były zgodne z jej celem. Dotacja została rozliczona w terminie.

(akta kontroli str. 162–225)

e) dotację w wysokości 15,07 tys. zł na dofinansowanie zadań z zakresu wychowania przedszkolnego, otrzymaną w 2018 r. na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej³⁹. Powiat wykorzystał dotację na przyznany cel w kwocie 14,16 tys. zł. W dniu 29 stycznia 2019 r. Powiat przesłał do Kuratorium rozliczenie przedmiotowej dotacji, które zawierało dane odnośnie wysokości wydatkowanych kwot i tytułów płatności, które były zgodne z jej celem. Niewykorzystana kwota w wysokości 904,20 zł została zwrócona do budżetu państwa.

(akta kontroli str. 371–373)

2.4.3. Szczegółowemu badaniu poddano też rozliczenie przez Powiat środków otrzymanych na podstawie porozumień zawartych z innymi jednostkami samorządu terytorialnego (na łączną kwotę 85,8 tys. zł) z przeznaczeniem na przeprowadzenie kształcenia uczniów klas wielozawodowych w zakresie teoretycznych przedmiotów zawodowych przez Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Wyszowie. W okresie od stycznia do czerwca 2021 r. Powiat zawarł porozumienie z: Powiatem Pułuskim na kwotę 8,26 tys. zł, Powiatem Wołomińskim na kwotę 62,70 tys. zł, Powiatem Makowskim na kwotę 3,9 tys. zł, Powiatem Ostrowskim na kwotę 7,2 tys. zł oraz z miastem Ostrołęka na kwotę 3,9 tys. zł. Wszystkie jednostki samorządowe kierujące swoich uczniów na kursy kształcenia teoretycznego przekazały środki za przeprowadzenie tych kursów na podstawie not księgowych prawidłowo

³⁷ 1% (0,43 tys. zł) na obsługę zadania.

³⁸ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 5 marca 2020 r. w sprawie udzielania dotacji celowej na wyposażenie szkół w podręczniki, materiały edukacyjne i materiały ćwiczeniowe w 2020 r. (Dz. U. poz. 479).

³⁹ Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 grudnia 2017 r. w sprawie udzielania jednostkom samorządu terytorialnego dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań z zakresu wychowania przedszkolnego (Dz. U. poz. 2425).

wystawionych przez Powiat. Jedynie Starostwu Powiatowemu w Wołominie naliczono odsetki za czterodniową zwłokę w uregulowaniu płatności.

(akta kontroli str. 425–513, 768)

W latach 2017 – 2019 na podstawie umów zawartych z gminami Powiat otrzymał środki na dowóz uczniów do szkół specjalnych w łącznej kwocie 73,49 tys. zł. Gminy przekazywały środki na podstawie wystawianych przez Powiat not obciążeniowych w wysokości poniesionych wydatków.

(akta kontroli str. 425–513)

2.4.4. W okresie objętym kontrolą Powiat otrzymał również 375,00 tys. zł z innych źródeł na zadania oświatowe, tj.:

- w 2017 r. w wysokości 175 tys. zł w ramach umowy podpisanej z Ministerstwem Sportu i Turystyki na realizację inwestycji pn. „Budowa kompleksu sportowego przy Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik” w Wyszkanie”. Ustalono, że kwota udzielonej dotacji została rozliczona przez Powiat na podstawie dwóch faktur wraz z protokołem odbioru robót. Rozliczenie dotacji zostało przyjęte przez udzielającego dotację⁴⁰. Ustalono, że dotacja została wykorzystana w całości zgodnie z przeznaczeniem. Udział środków własnych Powiatu na ten cel wyniósł zgodnie z umową 210,91 tys. zł.

(akta kontroli str. 142, 594)

- 6 września 2018 r. Zarząd Województwa Mazowieckiego⁴¹ zawarł z Powiatem umowę na udzielenie pomocy finansowej z budżetu Województwa (w formie dotacji celowej) na dofinansowanie w wysokości 200 tys. zł przedsięwzięcia inwestycyjnego pod nazwą „Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Wyszkanie” oraz zobowiązał Powiat po zakończeniu inwestycji do jej rozliczenia oraz przekazania sprawozdania z jej realizacji. Powiat na podstawie postępowania przeprowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego wybrał wykonawcę na realizację przedmiotowego zadania, z którym w dniu 2 sierpnia 2018 r. podpisał umowę. Wykonawca wystawił siedem faktur częściowych za wykonane roboty na ogólną kwotę 518,90 tys. zł. Z dotacji wydatkowano kwotę 200,00 tys. zł a ze środków własnych Powiatu 318,90 tys. Na fakturach prawidłowo opisano tytuł płatności. Wykonane prace były ewidencjonowane w założonym dla tej inwestycji „dzienniku budowy”. W dniu 23 października 2018 r. Komisja składająca się z przedstawicieli Powiatu i Wykonawcy rozpoczęła „czynności odbiorowe”, które zakończyła podpisaniem protokołu końcowego odbioru robót. W dokumencie tym stwierdzono m.in., że roboty zostały wykonane zgodnie z projektem budowlanym, umową i specyfikacją techniczną wykonania i odbioru robót. Powiat w dniu 26 listopada 2018 r. przekazał do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego sprawozdanie końcowe z wykonania przedmiotowego zadania wraz z rozliczeniem końcowym, potwierdzając wykorzystanie w całości zgodnie z przeznaczeniem dotacji celowej przyznanej przez Województwo. Rozliczenie dotacji zawierało rzetelne dane odnośnie wysokości wydatkowanych kwot i tytułów płatności, które były zgodne z jej celem. Dotacja została rozliczona w terminie.

(akta kontroli str. 604)

⁴⁰ Pismo Ministerstwa Sportu i Turystyki z dnia 20 października 2017 r.

⁴¹ Na podstawie uchwały Sejmiku Województwa Mazowieckiego nr 88.18.

2.4.5. W latach objętych kontrolą jednostki oświatowe prowadzone przez Powiat otrzymały darowizny na zadania oświatowe w wysokości 52,04 tys. zł, między innymi od Telewizji Polskiej S.A. na zakup sprzętu i oprogramowania do komunikacji dla dzieci z autyzmem oraz od osoby fizycznej na promowanie wartości edukacji oraz wspieranie uczniów szczególnie uzdolnionych – pasjonatów historii i sportu – stypendium dla uzdolnionego ucznia. Wszystkie środki wykorzystano zgodnie ze wskazaniem darczyńców.

(akta kontroli str. 143, 151–153)

2.4.6. W okresie objętym kontrolą Powiat przeznaczył ze środków własnych kwotę 7 653,73 tys. zł na wydatki bieżące i wydatki majątkowe związane z funkcjonowaniem oświaty. W przeważającej części środki te były przeznaczone na podwyżki wynagrodzeń nauczycieli oraz na wzrost płacy minimalnej i podwyżki opłat za media.

(akta kontroli str. 14, 161)

2.5 Wydatki na wynagrodzenia nauczycieli w przeliczeniu na jeden etat w skali roku wynosiły w 2017 r. średnio: dla nauczyciela stażysty: 35,81 tys. zł, dla nauczyciela kontraktowego 42,63 tys. zł, dla nauczyciela mianowanego 52,21 tys. zł, a dla nauczyciela dyplomowanego 65,48 tys. zł; w 2018 r. odpowiednio 36,16 tys. zł; 41,59 tys. zł; 51,36 tys. zł i 66,72 tys. zł; w 2019 r. 44,50 tys. zł; 47,74 tys. zł; 57,47 tys. zł i 71,22 tys. zł; w 2020 r. 44,99 tys. zł; 51,94 tys. zł; 62,98 tys. zł i 77,70 tys. zł a w 2021 r. (do 30 września) 47,12 tys. zł; 54,52 tys. zł; 63,06 tys. zł i 81,16 tys. zł. W stosunku do 2017 r. wynagrodzenie stażysty w skali roku na dzień 30 września 2021 r. było wyższe średnio o 31,5%, nauczyciela kontraktowego wyższe o 25,5 %, nauczyciela mianowanego niższe o 3,2 %, a nauczyciela dyplomowanego wyższe o 23,3%.

(akta kontroli str. 17)

2.6 W budżecie Powiatu środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli, również na szkolenia branżowe nauczycieli zatrudnionych w szkołach prowadzących kształcenie zawodowe, planowane były w każdym roku w uchwale budżetowej. W okresie objętym kontrolą, z jednym wyjątkiem, zapewniono środki w wysokości określonej w Karcie Nauczyciela. Jedynie w uchwale budżetowej na 2018 r. nie zostały zapewnione środki na ten cel, w wysokości określonej w Karcie Nauczyciela, a jedynie na poziomie 0,5 % planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli (szerzej w opisie stwierdzonych nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 15, 21, 622–624)

2.7 W związku z utworzeniem z dniem 1 stycznia 2020 r. Powiatowego Centrum Usług Wspólnych (PCUW) znacząco zmniejszyła się liczba pracowników administracji zatrudnionych w placówkach oświatowych z 33,57 średniorocznej liczby etatów w 2017 r. do 17,78 na dzień 30 września 2021 r. Średnia liczba pracowników obsługi zatrudnionych w placówkach oświatowych kształtowała się na poziomie 63 etatów. W związku z utworzeniem PCUW pojawiła się nowa kategoria pracowników administracji zatrudnionych w jednostkach obsługujących. Średnia liczba etatów w PCUW wynosiła 10,62, a wydatki na ich wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat wyniosły odpowiednio w 2020 r. 68,23 tys. zł, a do 30 września 2021 r. przy średniorocznej liczbie etatów 11,02 – 47,32 tys. zł. W okresie objętym kontrolą czterech pracowników administracji było zatrudnionych w Starostwie w Wydziale Edukacji. Wydatki na wynagrodzenia w przeliczeniu na jeden etat dla tych pracowników wyniosły w 2017 r. 60,53 tys. zł, a na dzień 30 września 2021 r. 55,83 tys. zł.

(akta kontroli str. 20)

2.8. W okresie objętym kontrolą Powiat nie realizował programów ani innych form wsparcia uczniów szczególnie uzdolnionych oraz nie przyznawał szkołom dodatkowych środków na stypendia za wyniki w nauce lub osiągnięcia sportowe. Jak wyjaśnił Starosta „powodem, dla którego Powiat Wyszkowski nie realizował takiego programu była realizacja różnych form rozwijających kompetencje i umiejętności uczniów w ramach projektów unijnych”. W okresie objętym kontrolą Powiat Wyszkowski realizował projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej, Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu państwa w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014–2020, Oś priorytetowa X Edukacja dla rozwoju regionu, Działanie 10.3 Doskonalenie zawodowe, Poddziałanie 10.3.1 Doskonalenie zawodowe uczniów.

Ponadto w złożonych wyjaśnieniach Starosta stwierdził, że na prośbę dyrektorów szkół Powiat dokonywał zakupów nagród książkowych, które wręczane były uczniom z najwyższymi wynikami w nauce i za osiągnięcia sportowe z okazji zakończenia roku szkolnego. Dyrektorzy szkół prowadzonych przez Powiat Wyszkowski nie składali zapotrzebowania na przekazanie środków z przeznaczeniem na wypłatę stypendiów (szerzej w opisie stwierdzonych nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 620, 625)

2.9 Wydatki na edukację przypadające na jednego (statystycznego) ucznia/wychowanka w latach 2017–2020 wykazywały tendencję rosnącą. W 2017 r. wynosiły średnio 11 872,83 zł, w 2018 r. – 12 643,38 zł, w 2019 r. – 12 842,56 zł. Jedynie w 2020 r. były nieznacznie niższe w stosunku do dwóch poprzednich lat i wyniosły 12 453,19 zł.

(akta kontroli str. 18)

2.10 Dane wykazane w rocznych zbiorczych sprawozdaniach budżetowych Rb–27S i Rb–28S za lata 2017, 2018, 2019, 2020 oraz na 30 września 2021 r. w zakresie dochodów i wydatków na zadania oświatowe były zgodne z ewidencją księgową. Powiat dokonywał sprawdzenia danych zawartych w sprawozdaniach jednostkowych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej jednostek organizacyjnych poprzez weryfikację przedłożonych przez te jednostki wydruków zestawienia obrotów i sald za okres sprawozdawczy⁴².

(akta kontroli str. 516, 518–519)

Jak wyjaśnił Starosta „Weryfikacja dokonywana była w sposób wrywkowy. Dowodem przeprowadzonej weryfikacji danych było potwierdzenie sprawdzenia pod względem formalno-rachunkowym przez upoważnioną osobę na otrzymanym wydruku ewidencji”.

(akta kontroli str. 516)

2.11 W okresie objętym kontrolą Powiat zaciągał zobowiązania z przeznaczeniem na częściowe sfinansowanie planowanego deficytu budżetu, związane z realizacją zadań inwestycyjnych oraz spłatą wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Były to kredyty długoterminowe⁴³. W latach 2017 – 2018 Powiat realizował inwestycję pn. „Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej Powiatu Wyszkowskiego – etap II” współfinansowaną przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020. Realizowany projekt obejmował m.in. termomodernizację budynku Zespołu Szkół Nr 1 w Wyszkwowie oraz jednego

⁴² Badanie ograniczono do sprawdzenia prawidłowości danych na poziomie łącznych wartości dla rozdziałów i działów.

⁴³ W roku 2017 w kwocie 5 000,00 tys. zł, w roku 2018 w kwocie 1 410,00 tys. zł i w roku 2019 w kwocie 3 922,00 tys. zł.

z budynków Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik” w Wyszkanie. Wkład własny częściowo sfinansowany został ze środków z zaciągniętego kredytu.

Na inne wydatki w zakresie oświaty Powiat nie zaciągał zobowiązań.

(akta kontroli str. 626)

2.12 Powiat w okresie objętym kontrolą udzielał dotacji wszystkim szkołom niepublicznym wnioskującym o jej udzielenie, dla których był organem rejestrującym⁴⁴. Planowane kwoty dotacji udzielane z budżetu Powiatu zawarte były w załącznikach do uchwały budżetowej. Udzielanie, zatwierdzanie rozliczenia i kontrola dotacji dla szkół niepublicznych zostały uregulowane przez Radę Powiatu w Wyszkanie⁴⁵ w uchwale Nr XLVIII/310/2018 w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji szkołom i placówkom niepublicznym oraz trybu i zakresu przeprowadzenia kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania. Wzór wniosku o udzielenie dotacji z budżetu Powiatu określał załącznik nr 1 do uchwały⁴⁶, która nakładała na organ prowadzący dla każdej szkoły m.in. obowiązek składania do dziesiątego dnia każdego miesiąca roku udzielenia dotacji informacji o aktualnej liczbie uczniów, według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do uchwały. Ponadto podmioty otrzymujące dotacje były zobowiązane sporządzić i przekazać do organu dotującego nie później niż do dwudziestego dnia każdego miesiąca rozliczenie otrzymanej dotacji według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do uchwały. Określono również tryb i zakres przeprowadzania przez organ dotujący kontroli pobrania i wykorzystania udzielonych dotacji. Szkoły i placówki niepubliczne otrzymywały dotacje, według kwoty przewidzianej w części oświatowej subwencji ogólnej dla Powiatu. Dotacja na jednego ucznia/wychowanka wyliczana była, jako iloczyn finansowego standardu A podziału subwencji, wskaźnika korygującego Di dla Powiatu z metryczki subwencji oświatowej na rok budżetowy oraz wagi przewidzianej dla danego ucznia/wychowanka/słuchacza w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki w sprawie sposobu podziału części oświatowej subwencji ogólnej dla jednostek samorządu terytorialnego na rok budżetowy. Kwoty miesięcznych dotacji przekazywanych do szkół i placówek niepublicznych wynikały z wyliczonej stawki miesięcznej na ucznia/wychowanka pomnożonej przez liczbę uczniów/wychowanków/słuchaczy w danym miesiącu. Corocznie Naczelnik Wydziału Edukacji Starostwa przedstawiał Zarządowi wyliczone stawki dotacji podmiotowej na dany rok budżetowy. W okresie objętym kontrolą Powiat udzielił dotacji na łączną kwotę 27 027,42 tys. zł, z tego: w roku 2017 – 4 118,58 tys. zł; w roku 2018 – 4 819,94 tys. zł, w roku 2019 – 5 571,32 tys. zł; w roku 2020 – 6 853,16 tys. zł oraz do 30 września 2021 r. – 5 664,42 tys. zł.

(akta kontroli str. 19, 21, 626–628)

Szczegółowemu badaniu poddano udzielenie przez Powiat dotacji dla pięciu szkół niepublicznych, tj.

- Specjalnego Ośrodka Wychowawczego Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi w Brańszczyku w 2017 r. w kwocie 1 383,00 tys. zł;
- Towarzystwa Wiedzy Powszechnej Oddział Regionalny w Wyszkanie, Szkoła Policealna Zaoczna w 2018 r. w kwocie 98,84 tys. zł;

⁴⁴ Dotacje były udzielane: trzem liceum ogólnokształcącym, jednemu technikum, sześciu szkołom policealnym (od 2020 r. – czterem) oraz dwóm niesamorządowym ośrodkom wychowawczym, o których mowa w art. 2 pkt 7 ustawy Prawo oświatowe.

⁴⁵ Na podstawie art. 12 ust. 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2020 r. poz. 920, ze zm.) oraz art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych.

⁴⁶ Wniosek o udzielenie dotacji powinien zawierać: numer i datę zaświadczenia o wpisie do ewidencji szkół niepublicznych, planowaną liczbę uczniów w roku budżetowym, którego dotyczy wniosek o udzielenie dotacji, wskazanie rachunku bankowego, na który ma być przekazana dotacja.

- Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym – Koło w Wyszkanie, Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy w Wyszkanie w 2019 r. w kwocie 680,19 tys. zł;
- I Liceum Ogólnokształcące dla dorosłych TWP w Wyszkanie w 2020 r. w kwocie 38,60 tys. zł;
- Technikum Poligraficzno-Usługowe w Wyszkanie w 2021 r. w kwocie 608,34 tys. zł.

Ustalono, że ww. podmioty terminowo złożyły kompletne wnioski o udzielenie dotacji, zgodnie z postanowieniami uchwał Rady Powiatu⁴⁷. We wnioskach podawano m.in. liczbę uczniów, w tym uczniów o specjalnych potrzebach kształcenia. Wszystkie zbadane dotacje zostały prawidłowo wyliczone według stawki przewidzianej w części oświatowej subwencji ogólnej dla Powiatu w danym roku. Dotacje były przekazywane w oparciu o comiesięczne informacje o liczbie uczniów/wychowanków według stanu na pierwszy dzień roboczy miesiąca.

(akta kontroli str. 740–756, 764–765)

2.13 Na podstawie szczegółowego badania przekazanych dotacji dla w/w szkół i placówek niepublicznych w okresie objętym kontrolą ustalono, że ich rozliczenie było prawidłowo zatwierdzane przez Powiat⁴⁸. Podmioty otrzymujące dotację sporządzały i przekazywały do Powiatu, każdego miesiąca rozliczenie otrzymanych dotacji za okres od początku roku budżetowego do końca minionego miesiąca sprawozdawczego. Rozliczenie dotacji, za miesiąc grudzień stanowiło podstawę rozliczenia wykorzystania dotacji przekazanej szkole/placówce w roku budżetowym. Wydział Edukacji Starostwa przekazywał corocznie do Wydziału Finansowego „Sprawozdanie z przekazanych dotacji podmiotowych dla szkół i placówek niepublicznych za rok kalendarzowy”. Powiat przeprowadzał również kontrole w siedzibach dotowanych szkół i placówek niepublicznych. Do końca 2018 r. w Starostwie Powiatowym funkcjonowało samodzielne Stanowisko ds. Kontroli Wewnętrznej. Kontrolę dotacji przeprowadzał pracownik zatrudniony na tym stanowisku, przy udziale pracowników Wydziału Edukacji. Od 2019 r. kontrole prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji otrzymanej z budżetu Powiatu przeprowadzali pracownicy Wydziału Edukacji. Na każdy rok budżetowy sporządzany był plan kontroli prawidłowości pobrania i wykorzystania dotacji. W wyniku przeprowadzonych przez Powiat kontroli stwierdzono m. in. braki w opisie faktur, nieprawidłowe wyliczenie wynagrodzeń oraz zwrot niewykorzystanej dotacji jeden dzień po terminie⁴⁹.

(akta kontroli str. 19, 21, 628–629)

2.14 Powiat w okresie objętym kontrolą prowadził dwie inwestycje oświatowe⁵⁰:

- Budowa kompleksu sportowego przy Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik” w Wyszkanie.
- Budowa boiska wielofunkcyjnego przy Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Wyszkanie.

(akta kontroli str. 592–593)

⁴⁷ Dotacje za 2017 r. były udzielane w oparciu o uchwałę Rady Powiatu w Wyszkanie Nr XVI/108/2015 z dnia 25 listopada 2015 r., natomiast udzielanie przedmiotowych dotacji w latach 2018 – 2021 r. regulowała uchwała Rady Powiatu w Wyszkanie Nr XLVIII/310/2018 z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia trybu udzielania i rozliczania dotacji szkołom i placówkom niepublicznym oraz trybu i zakresu przeprowadzenia kontroli prawidłowości ich pobrania i wykorzystania.

⁴⁸ Rozliczenia przekazanych dotacji podmiotowych szkołom i placówkom niepublicznym były przedstawiane Zarządowi Powiatu: za rok 2017 w dn. 31.01.2018 r.; za rok 2018 w dn. 28.01.2019 r., za rok 2019 w dn. 28.01.2020, za rok 2020 w dn. 29.01.2021.

⁴⁹ Z tego tytułu naliczono odsetki w wysokości 8 zł.

⁵⁰ Opisane w pkt. 2.4.4.

2.15. Powiat nie poniósł wydatków w związku z likwidacją gimnazjów specjalnych, dla których był organem prowadzącym⁵¹. Z dniem 1 września 2017 r. Gimnazjum Specjalne w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Marii Konopnickiej w Wyszku zostało włączone do Szkoły Podstawowej Specjalnej tego ośrodka, wówczas rozpoczęła działalność ośmioletnia Szkoła Podstawowa Specjalna. Natomiast Gimnazjum Specjalne w Zespole Szkół Specjalnych w Brańszczyku przy ul. Jana Pawła II zostało włączone do Szkoły Podstawowej Specjalnej w tym Zespole Szkół.

(akta kontroli str. 43–44, 595)

2.16. Prowadzone przez Powiat gimnazja nie posiadały odrębnego majątku, bowiem funkcjonowały w ramach istniejących ośrodków, które dysponowały całym mieniem po zlikwidowanych z mocy prawa placówkach.

(akta kontroli str. 596)

2.17. W związku z epidemią COVID–19 Powiat w zakresie zadań oświatowych poniósł dodatkowe wydatki m. in. na zakup materiałów i usług (w tym testy na COVID–19) w wysokości 47,9 tys. zł oraz na dofinansowanie sprzętu informatycznego dla nauczycieli w kwocie 138,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 596–597)

2.18. Od 1 czerwca 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. na skutek wystąpienia epidemii COVID–19, niektóre kategorie wydatków w jednostkach prowadzonych przez Powiat przeznaczone na zadania oświatowe uległy zmniejszeniu. W związku wprowadzonym nauczaniem zdalnym zmniejszenie wydatków odnotowano w następujących kategoriach: energia elektryczna o 16,3 tys. zł, zużycie wody wraz z odprowadzeniem ścieków o 29,4 tys. zł, zakup materiałów biurowych o 12,6 tys. zł, tonerów o 22,4 tys. zł oraz środków czystości o 15,9 tys. zł. W okresie od stycznia do czerwca 2021 r. zmniejszenie wydatków nastąpiło w następujących kategoriach: energia elektryczna o 25,8 tys. zł, woda i ścieki o 21,3 tys. zł oraz na odbiór odpadów o 4,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 599–601)

2.19 W okresie objętym kontrolą Powiat realizował wszystkie obowiązkowe zadania oświatowe. Jednak z uwagi na brak środków finansowych nie poprawiano infrastruktury sportowej przy szkołach prowadzonych przez Powiat (boiska, bieżnie, strzelnice, kręgielnie) – przewidywany koszt zadania 5 mln zł. Nie unowocześniano również bazy dydaktycznej Centrum Kształcenia Zawodowego w Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej „Kopernik” w Wyszku – przewidywany koszt zadania ok. 10 mln zł. Powiat nie tworzył specjalistycznych gabinetów do terapii dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, nie unowocześniał elementów wyposażenia ogrodów sensorycznych – przewidywany koszt zadania ok. 3 mln zł. Ponadto nie zapewniono gabinetu dentystycznego w szkole, w celu wykonywania działalności leczniczej przez podmiot, z którym zawarte jest porozumienie na udzielanie świadczeń zdrowotnych z zakresu leczenia stomatologicznego dla dzieci i młodzieży – przewidywany koszt zadania 150 tys. zł.

(akta kontroli str. 601)

2.20 W latach 2017 – 2019 sprawdzanie prawidłowości prowadzonej ewidencji finansowo – księgowej odbywało się poprzez kontrolę gospodarki finansowej w jednostkach oświatowych przez pracownika ds. kontroli Starostwa. W Powiecie uchwałą Rady Powiatu w Wyszku nr XIII/94/2019 z dnia 18 września 2019 r. utworzono z dniem 1 stycznia 2020 r. Powiatowe Centrum Usług Wspólnych w Wyszku, które zgodnie z uchwałą powołującą oraz statutem, miało za zadanie

⁵¹ Gimnazjum Specjalnego w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym im. Marii Konopnickiej w Wyszku oraz dla Gimnazjum Specjalnego w Zespole Szkół Specjalnych w Brańszczyku.

zapewnienie wspólnej obsługi finansowo – kadrowo – płacowej jednostkom obsługiwanym.

(akta kontroli str. 27, 62–63)

Nadzór nad prowadzeniem ewidencji księgowej jednostek oświatowych sprawował Dyrektor oraz Główny Księgowy PCUW. Każdy z pracowników księgowości otrzymał stosowne upoważnienia do prowadzenia ewidencji poszczególnych jednostek oświatowych. Dokumenty poddawane były kontroli finansowo – księgowej przez pracownika księgowości oraz Głównego Księgowego PCUW. Dodatkowo przeprowadzana była kontrola dokumentów zaewidencjonowanych w systemie księgowym przez Głównego Księgowego i Dyrektora PCUW z adnotacją na dokumencie o przeprowadzonej kontroli.

(akta kontroli str. 603)

PCUW w ramach obsługi finansowo – kadrowo – księgowej przekazywało dane do jednostek obsługiwanymi celem wprowadzenia do SIO. Dział księgowości przekazywał na skrzynki e-mailowe jednostek kwartalne sprawozdania RB–28S, natomiast dział kadr i płac przekazywał m.in. dane dziedzinowe dotyczące kosztów wynagrodzeń pracowników niebędących nauczycielami wraz z pochodnymi oraz składniki wynagrodzeń w odniesieniu do pracowników pedagogicznych. Dalsze czynności w zakresie nadzoru i przetwarzania powyższych danych na poziomie obsługiwanymi jednostek odbywały się poza jednostką PCUW, gdyż ta nie posiadała dostępu do SIO poszczególnych jednostek.

(akta kontroli str. 516)

Powiat dokonywał sprawdzenia rzetelności danych zawartych w sprawozdaniach jednostkowych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej jednostek organizacyjnych poprzez weryfikację przedłożonych przez jednostkę wydruków zestawienia obrotów i sald za okres sprawozdawczy. Weryfikacji dokonywano w sposób wrywkowy. Dowodem przeprowadzonej weryfikacji danych było potwierdzenie sprawdzenia pod względem formalno-rachunkowym przez upoważnioną osobę na otrzymanym wydruku ewidencji.

(akta kontroli str. 603)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W budżecie Powiatu Wyszowskiego na 2018 r. środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli zostały zaplanowane w wysokości niższej niż wynikająca z art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela, tj. jedynie na poziomie 0,5% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli.

Art. 70a ust. 1 Karty Nauczyciela, w brzmieniu obowiązującym do 1 stycznia 2019 r. zobowiązywał organ prowadzący szkołę do wyodrębnienia środków na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w wysokości 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. W 2018 r. środki te zostały pierwotnie wyliczone we właściwej wysokości, a następnie z uwagi na wnioski dyrektorów dotyczących zwiększenia planów finansowych, zredukowane do poziomu 0,5% (tj. w wysokości 78,5 tys. zł) planowanych wynagrodzeń nauczycieli i w takiej wysokości ujęte w uchwale budżetowej.

Jak wyjaśnił Starosta „kwotę 78,5 tys. zł ówczesny Naczelnik Wydziału Edukacji przedstawił do zatwierdzenia w dniu 29 maja 2018 r. na posiedzeniu Zarządu. Nie znam merytorycznych przesłanek, jakimi kierował się Naczelnik w zaplanowaniu przedmiotowego wydatku na takim poziomie. W trakcie realizacji budżetu kierownicy jednostek występowali do Zarządu o przeniesienie niewykorzystanych środków z doskonalenia zawodowego nauczycieli na inne wydatki bieżące. W konsekwencji

wykonanie wydatków na doskonalenie zawodowe w 2018 r. wyniosło 69,1 tys. zł na ostatecznie zaplanowane w kwocie 69,2 tys. zł, co stanowi 99,85 % do planu”.

(akta kontroli str. 21, 622–624)

2. W okresie objętym kontrolą Powiat nie zapewnił w swoim budżecie środków na stypendia dla uczniów za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe, o których mowa w art. 90c ust. 3 pkt 1 ustawy o systemie oświaty. Tym samym uczniowie szkół prowadzonych przez Powiat zostali pozbawieni przysługującego im na mocy art. 90b ust. 1 tej ustawy prawa do uzyskania pomocy materialnej ze środków, które powinny zostać zaplanowane na ten cel w budżecie Powiatu. NIK zwraca uwagę, że ustawodawca formułując w ww. art. 90b ust. 1 zakres podmiotowy, do kogo pomoc ta może być kierowana, stwarza gwarancję do realizacji tego prawa poprzez wskazanie źródeł finansowania tej pomocy, co oznacza, że środki finansowe na ten cel muszą być zatem zagwarantowane w budżecie jednostki samorządu terytorialnego. Ponadto należy zauważyć, że zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych stypendia za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe są finansowane z dochodów jednostek samorządu terytorialnego.

(akta kontroli str. 625)

W swoich wyjaśnieniach Starosta stwierdził, że Plan finansowy szkoły przygotowuje dyrektor szkoły, który dysponuje środkami określonymi w planie zaopiniowanym przez radę szkoły i ponosi odpowiedzialność za ich prawidłowe wykorzystanie. W planie finansowym sporządzonym przez dyrektorów placówek powinny być uwzględnione fundusze, które dyrektor zamierza przeznaczyć na rzecz stypendia, jeśli istniałoby zapotrzebowanie w tym zakresie. Zgodnie z art. 90g ust. 1 ustawy o systemie oświaty: „Szkoła może udzielać stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe, które przyznaje dyrektor szkoły”. Zgodnie natomiast z art. 90g ust. 11: „Stypendium za wyniki w nauce lub za osiągnięcia sportowe przyznaje dyrektor szkoły, po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej, w ramach środków przyznanych przez organ prowadzący na ten cel w budżecie szkoły”. Ponadto Starosta przywołał interpretację Kancelarii Radcy Prawnego obsługującej Powiat, z której wynika, że szkoła „może udzielać” nie oznacza, że „szkoła udziela”. Wobec tego redakcja przepisu (jego wykładnia literalna) oznacza prawo uprawnienie do udzielania tego rodzaju stypendiów, a nie obowiązek ich udzielania. Jeżeli zatem dyrektor postanowi przyznawać stypendia – po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej – to stypendia te będą finansowane z dochodów Powiatu, zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy o finansowaniu zadań oświatowych. Skoro dyrektorzy szkół, dla których organem prowadzącym jest Powiat, nie składali „zapotrzebowania” na te środki (nie korzystali z uprawnienia do przyznawania stypendiów), to nie było podstaw do przekazania środków na ten cel.

Ponadto Starosta zadeklarował, że, „przy planowaniu budżetu na rok 2022 organ prowadzący zwróci szczególną uwagę i skonsultuje z dyrektorami szkół potrzebę zabezpieczenia środków na stypendia za wyniki w nauce i za osiągnięcia sportowe”.

(akta kontroli str. 619–620)

NIK stoi na stanowisku, że środki finansowe na stypendia za wyniki w nauce lub osiągnięcia sportowe dla szczególnie uzdolnionych uczniów powinny być przewidziane w budżecie Powiatu dla prowadzonych szkół, dając tym samym uczniom gwarancję do realizacji przysługującego im prawa.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą Powiat prawidłowo finansował zadania oświatowe. Środki otrzymane z budżetu państwa w ramach subwencji oświatowej, rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej oraz dotacji były w całości przeznaczone na realizację zadań oświatowych. Objęte kontrolą środki na realizację projektów

dofinansowanych z dotacji zostały prawidłowo rozliczone. Objęte kontrolą dotacje dla niepublicznych szkół, dla których Powiat był organem rejestrującym, naliczono i przekazano jednostkom w prawidłowej kwocie. Zostały one także prawidłowo rozliczone. Dane zawarte w rocznych sprawozdaniach z wykonania budżetu w latach 2017-2020 oraz sprawozdania na koniec III kwartału 2021 r. w zakresie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań oświatowych były zgodne z ewidencją księgową. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczące niewłaściwego zaplanowania w 2018 r. środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli oraz nieplanowania w okresie objętym kontrolą środków na stypendia za wyniki w nauce lub osiągnięcia sportowe dla uczniów szczególnie uzdolnionych, nie miały istotnego wpływu na finansowanie zadań oświatowych.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Wyodrębnienie w budżecie Powiatu środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli w wysokości wynikającej z Karty Nauczyciela.
2. Zapewnienie w corocznych budżetach Powiatu środków na stypendia za wyniki w nauce lub osiągnięcia sportowe dla uczniów szczególnie uzdolnionych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Administracji Publicznej Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, grudnia 2021 r.

Kontroler
Marek Bieńkowski
doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Administracji Publicznej
Dyrektor
Bogdan Skwarka

.....

.....